

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBOL Szeredán 19. Novemberben 1788.

Hazánkbeli Tudósítások.

Azokra a' F. Tsáizári örökös Német Tartományokbeli tanuló ifjokra nézve, kik Magyarországnban tanulnak, és a' magok Országokbeli *Stipendiummal* élnek, Oktob. 20-dikán olly Felséges rendelés tétetett; hogy a' magok Tartományokba, és így oda, á' honnan a' magok *Stipendiumokat* vesznek, vizsgál-mennyenek, hogy minden negyed-rész elztendőben tett tanulóknak próbájáról nyert bizonyág Levelét az Ország Kormányazó-széke előtt annál könnyebben bé-mutathassák. *Buda. 6. Nov. 1788.*

Szepes-Vármegyéből Oktob. 28-dikán ujjlag ez iratik: „ Itten már Septemberben el-kezdődött vala a' Rothasztó-hideg-lelés, vérhas és torok-fájás; de mind eddig türhetőbb mértékben; most pedig, miolta az idő hivesedni kezdett, sokkal nagyobb mértékben és veszedelmesebben kezdettek ezen nyavalyák erőszakot venni: nevezetesen a' Vérhasban nem kevesen kezdettenek halni. „ — Már itten körül belől el-kezdödtének a' *Katholika Oskolák* a' *Protestáns Oskolákkal* edgyesítettetni; a' mint a' napokban a' mi fő Oskola-Kormányozóunk Gróf *Török Ur* a' *Misköltzi Réformáta Oskolát* a' *Katholika Oskolával* edgyesíté. — Ezen hón. 8-dikán; midőn *Férentz* fő Hertzeg *Budára* szerentsésen bé-érkezett volna, a' *Lovas Sereg* fő Vezérének *F. M. L. Barkó* Urnak vala leg-előbb-is szerentséje az ő Hertzegsége személyes tiszteletéhez. — Budától fogva *Mária Thérésia-Városán* keresztül a' *Bauát-felöl* egész-szen *Zemlinig* egy ujj *Posta út* állittatik fel.

Akos 1-ső *Nov.* „ Most jövék haza a' *Szüret-től*; irhatom, hogy régtől fogva nem volt olyan borunk, mint most: termése-is hegyeinknek reménységünk felett lévén, a' bornak akója 3 N. forinton leg fellyebb 12 márfáson indúlt. A' leg-szebb búzá-nak *Köble* 4 N. for. *Törökbúzá*nk-is bőven termett, tsak az *Isten* békelséget adna *Hazánkban*, jó formán el-felejtkeznénk a' tavalyi drágaságról

Szebenből Nov. 6-dikán. — „ Ma vala nékiünk szerentsénk ama sok vitéz-tsatái után emlékezetesé lett *Erdődi Húszár* *Sergét* a' mi *Városunkon* keresztül menni szemlélni. A' minden-féle *Népnek* ekkori öszve-tódulása rendkívül való vala; mindenik kíván-

nya vala ezen Seregnek mindenik Vitéz hadakozói rendre szemlélni; kik ezen egész háborúban tett minden lépéseket győzedelemmel petsélették — kik az ő ellenségekkel tartott 6 tsatájokban mindenkor vitézül győzedelmeskedtenek. Ezen Magyar Lovas Sereg' szárnyán elől lovagló Vitéz Obester *Képiró* Urnak egészzen *Mársot* ábrázoló tekintete, tiszta feje, haja, de ifjú vidámságot 's virgontzságot mutató ábrázatja', mindenekben félelemmel elegyített tiszteletet öntött vala. Ezen Sereg mégyen *Lugosig*, és a' magáról tett további rendelést ott fogja megtudni.

Déva. — „Oktobernek 7-dikétől fogva már most tsendességben vagyunk, a' katonák bé-szállottanak Téli-szállásaikba *Hátság*-vidékire és a' *Strigy* vize mellé: még ide Dévára és Hunyodra nem szállítottak katonákat; de még sem képzelhetjük, hogy szüzön maradjunk mi-is töllök. Annyival jobb Vendégek mint a' Törökök, hogy nem rabólnak-el benünket 's a' házunkat nem égetik-el, minthogy magok-is inkább szeretnek fedél alatt lakni; de elégetik a' kerteinket 's tilalmos erdeinket; az hol van-is elég szabad erdő. Mi áhítatoson könyörgünk azért, hogy az *Isten* küldje-bé a' mi fokot szenvedett nyomorúlt Hazánkba a' Békelséget a' télen.

Kolosvár. — „A' mi *Hátság*-vidékén esett szerentsétlenségünk olly szivet érdeklő, hogy kö-szivü ember vólna a' ki azt könyvezés-nélkül szemlélné. Bóldog *Isten!* melly fok ártatlan Lélek tévellyeg ezen kemény tél idején, minden vigáztalástól megfosztatva. Gróf *Kendefi Elekné* Alszony ő Nagysá-

ga igen nagy károkat vallott; és lehet mondani, hogy itten lévő nagy *Uradalma* nagyobb részt elpusztított: leg-jobb maga bíró emberi haszonvehetetlenekké tétettek. Ő Nagysága a' közelebb múlt Oláh-zenebonában-is keserves károkat szenvedett — lehet még-is tsudálni ezen jó szivű és példás kegyességű Uri Afzfzonzáságnak, az *Isteni* rendelésekben való meg-nyugodott elméjét és tsendes maga viselését — ki nem szünik-meg még most-is az ottan kártvallott ügye-fogyottakkal édes Anyai-képpen dajkálkodni. Más jóságából egész szekerekkel küldi az élelmet, melly ezeknek a' mindentől meg-fosztottnak ki-osztogatfatiik. Az *Isten* szívesse-meg Ő-nagyságának ezen valóságos kereszttyéni tselekedetét. — A' *Kolosvárra* hozott Kormány-szék leveles-tárjának egy részét tegnap u. m. ezen hón. 5. dikén inditák fok szekereken vizsza *Szebenbe*. A' szegény szekeres emberek nem bánták volna, ha ide sem hozták volna; mert még a' marha dögi egészen meg-nem szüinvén, Városunk bé-vagyon rekeszve; és ezeknek azon kívül-is ezen sok terhes-környül-állások között terhes volt szolgálatjok. — Sok Boérok takarodtanak vala ide; de ezeknek nagyobb része a' múlt héten *Szebenbe* indula telelni. — — Szüretünk igen jó vala; rég nem emlékeznek az emberek, hogy ilyen édes *Muſt* lett volna, meg-válik mitsodás borunk forr belölle. Vedre a' *Muſt*nak 3 márvásjon kezdett járni. — Edgy Hazánk' és Nemzetünk' becsületét nevelő örvendetes Ujságot-is irhatok az Urnak t. i. — T. T. Professzor P. *Szathmári Mihály* Ur; ki a' maga esmeretes tudománya által, a' külf

ső Nemzetbéli Tudósok között már egynéhány ízben arany és ezüst emlékeztető és jutalom pénzeket nyert vala — és most közelebb ebben az esztendőben a' *Hágai* tudós Tárfaságtól (a' mint már ezt tudjuk) a' jutalmúl tett pénzt el-nyervén, — azon tudós Tárfaságnak edgyett értő és edgyütt munkálódó tagjának válofztatott, még pedig, az onnan küldött Levél-szerint, azon tudós Tárfaság' minden Tagjainak közönséges meg-edgyezésekből

Hadi Környül-állások.

A' Konfántzinápolyban lévő külső Hatalmos-ságok' Ministerei és a' Divány olly fáradhatatlanúl dolgoznak a' békeesség dolgában, hogy a' Konfántzinápolyi, Párisi és más idegen Leveleknek Tudósítások-szerént, tsak nem azt remélhetné valaki, hogy lehetetlen, hogy a' télen békeesség ne-köttesék; noha a' környül-állások' mutató-ujja egy tsepp békeességre sem láttatik mutatni. Némely Berlini titkok szem fedele alá tekintgetni szerető Politikusok azt akarják magok után másokkal el-hitetni, hogy ezen Békeesség' gyümölsének érlelő nyara a' Pruszszus Udvar vólna; ki tsak azért tartaná egész hadi-erejét készen fel-fegyverkezve, hogy ezen békeesség kedves izü gyümölsét meg-érelhesse — még pedig a' mind a' 3 hadakozó félre ki-tsinált és előre el-nézett fel-tételek alatt; mellyekre ha valamellyik rá-állani nem kívánna, idegen Hatalmos-ságok fegyvere által kényszerítették. E' szerént a' Békeesség' fel-tételei-szerént, ugy vélekednek némelleyek, hogy *Krimia* viszsa-menne a' Portához, mi pedig meg-nyer-

nök a' magunkét — de ezek mind eddig tsak tsu-
pa reménység alatt lévő bizonytalan tudósítások —
lásuk a' történt dolgokat!

A' *Lembergi Tudósítások-szerént* az ott lévő ágyu-
zó-hivatal Komandója *Khotzimba* mégyen, és a' *Lem-
bergi* Komendáns *Obest. Gróf Kantó Ur* ő Felsége
által *Khotzim* Várának Komendálsává tétetett. —
Ugyan innen értyük, hogy a' Törökök *Mofzkauba*
bé-ütöttek, és ottan igen sokot prédáltak — és
az *Orosz Tábort*-is keményen meg-verték volna —
melyre-nézve már most az egész *Muska*-had vísz-
sza-térne — De ezen hir tsak költeménynek tetszik
még eddig előttünk — mig erről bővebb Tudósítást
nem vészünk.

A' *Bánátból* jövő *Levelek* majd minnyájon meg-
edgyeznek azon örvendetes Tudósításnak igazságan,
hogy az ellenség a' Bánátot egészfeu el-hagyta lé-
gyen. Ezek *Méhádiából*, *Suppánkból*, és a' *Veteráni*
Barlangból Ujj-Orsova-felé ki-költöztenek; minek
utánna az el-hagyott hegyeken mindent elégettének
és öfve-rontottanak volna. A' *Veteráni* Barlang-
nál lévő *Kő-állások* (mellyek a' benn-lévőknek
nem tsak leg-nagyobb óltalmokra valának, hanem
az ágyukat-is ezekre szokták vala ki-rakni, mellyek
mel a' *Dunán* hajókázó ellenséget bátron lehet vala
öni) mind el-hányották. — *F. M. L. Gróf Vartens-
ben Ur*, parantsolatot vévén, a' *Lobkovitz, Für-
emberg* és *Tertzi* Sergeit leg-ottan *Méhádiába* kül-
ötte ezen környéknek meg-szállására. — *Zemlinde*
ö-ezer és *Zemlin* körül 5000 főből álló Népnek ké-
ltetik szállás a' télre — az ujjabb *Levelek*-sze-
rént-is:

rént-is; melly Tábornak, a' mint mondják F. M. L. *Brown*, és alatta H. *Valdek* és Báró *Alvintzi* lennének Vezérjei. — A' Tifztség és a' rang' grádits-fogain igen sok fő-Hadi-Tifzt Urak lépének a' napokban-is fellyebb. A' többi között F. M. L. *Fábris de Vins*, és H. *Hohentzoler* fő Táborig Fegyvertármesterekké (Feldtzájgmájszterekké) tétettenek s. t.

O-Grádiskáról Nov. 4-dikén. — A' múlt hón. 31-dikén Obester Báró *Kvozdánovits* (most Vezér) a' Grádiskai határnok Seregből egy Divízióval *Jablánátz* felett kerészttül mégyen a' Száván, hogy az elenség földjén vizsgálódjék. Az úton rá-talál 20 ele séggel meg-terheltetett lovakra: ezeket minden el-lent-állás-nélkül el-vevé, és más nap a' prédával edgyütt visszajöve; minekutánna azon egész környéket meg-vizsgálta volna. A' Lovak kotyavetye által el-adatának; mellyet meg-tudván F. M. *Laudon*, a' pénzt a' Vásárlóknak visszajadátá — és a' Lovakot a' szegény Török-jóbbágyoknak visszajándékozta, kiktől el-vétettek vala, így szólván: Mi a' Törökökkel hadat folytatunk; de nem a' szegény lakófokkal; kik már azonkívül-is mindenek-ből kifajtottattak. — — *Noviban* egy Török kéz-írás találtatott, mely egy hadi-historiát foglal magában, és a' mely egy *Basa* által 1730-dikban irat-tatott vala. Ezen irást a' *Feldmarsal*, a' nap-kele-ti nyelvek' Tolmátsa Báró *Dupszki* Ur-által fordít-tatja, és 2 *Furirok*-által, kiknek ez alatt a' szobából sem szabad ki-lépni, iratik Német nyelven. A' mon-datik, hogy a' *Feldmarsal* nyomtatásba akarná ezt ki-adni. — *Ujj-Grádiskából* Nov. 5-dikén az iratik: Tegnap ide érkezék *Feldmarsal Laudon*, és holnap

Zemlinbe indul; hol, a' mint mondatik, mint egy 14 napokig fog múlatni. s. t.

A' Fő-Hadi-Tanáts' jelentései.

(***) *A' Zemlini Fő-Tábornál Novembernek 8-dikén költ: —* Rendelése lévén a' Hadi Fegyvertárnoknak *Klerfének*, hogy a' Törököket a' *Méhádia* mellett készült Sántzaikból, a' keze alatt lévő *Sergei* által el-kergesse; tehát a' mint Novembernek 7-dikén jelentí, a' *Vurmzer* Húszároknak *Obesterét Boros Urat*, egy *Ofztály* Húszárokkal és az *Illyrini Oldh* Regimentből 150 legénnyel előre *Almás-vidéken* keresztül oda el-küldötte, míg a' több *Batalionok* utánna érkeznének: e'-szerént az *Obester Boros Ur*, az *Almásfi* hegyeken igen terhes úton keresztül menvén, *Fosovitzba* be-szállott, a' hol minden éleség nélkül való puszta-ságot talált; innen a' *Roderiai* úton *Pett-niken* keresztül *Méhádia*-felé vizsgálódókat küldött, a' kik által meg-értette, hogy az ellenség *Méhádiát* fel-gyújtván, *Orfova*-felé el-takarodott, a' mint a' közelebb múlt jelentésben meg-iratott vala. Melynek meg-értése után az *Obester Boros* elébb mozdult és *Méhádiát* el-foglalta; a' hol a' Törökök el-mene-telekkor egy 6-fontos gollyóbifú ágyut, egyéb hadi készületekkel edgyütt hátra hagytanak vala. — Minthogy már a' Törökök a' *Bánátból* észlen ki-takaradván, sohult egy lépést-is a' mi földünk-ből nem bírnak; tehát az egész *Tábornál* rendelés tétett, hogy téli-szállásra takarodjanak. — Ezen e-zés nyári hádnak folytatásában, a' Törökök egész gyekezettel azon vóltanak, hogy a' mi határaink

ba bé-ülsenek, még is azon kívül, hogy a' Bánátban, valamely roszfzul értett parantsolatból esett hiba által, némely Helységekben meg-telepedtenek vala, és némely falunkot el-prédálták; lohült a' mi földünkben egy lépést sem birnak; ellenben a' mi birtokunkban maradtanak, *Khotzim* az egész *Rája* vidékével, *Dresnik*, *Szabáts*, *Dubitza*, *Novi* és más hozzá tartozó Faluk; *Serviában* *Sabresnél* és *Pelesnél* a' mi ott lévő Sergeink jól bé-lántzolva állanak. Ezen-kivül *Jafsi*, és tsak-nem egész *Moldova* az Oroszoknak által adatott. → A' *Kiszilova* Szigeténél Novemb. 1-sőjén Generálm. *Harrach*, a' mely két hajókat vizsgálódni ki-küldött vala, ezek egy Török hajót 200 darab juhokkal edgyütt mi hozzánk által hoztanak.

A' *Hertzeg Kóburg Tábori-szállásáról Románból* Novembernek 5-dikén költ: — A' mely Sergek ez előtt a' *Hertzeg Kóburg* keze alatt *Khotzim* körül állottanak, azok Oktobernek 25-dikén a' *Románi* Táborba meg-érkeztenek; ugyan oda meg-érkezett *Obesier Karajtzai*-is azon Sereggel, a' mely a' *Khotzimi* Törököket *Mohiló Reboig* el-kisérté vala: ez az-el-kisézés, az említett *Obesiernek* jó rendelései által, mindenik rélfnek tellyes meg-nyugogovásával ment véghez. Minekutánna tudnillik *Mohila Kebnihoz* meg-érkeztenek volna, a' *Khotzimi* Törököknek Vezére *Osmán Bafa*, az el-költözésekre adatott szekereinket, *Obesier Karajtzainak* minden fogyatkozás nélkül vizsgálta adatta; azon helyen, a' *Khotzimból* jött Törököknek elejekbe, egynéhány ezer *Tatárok* és *Törökök* jöttek a' magok ottan nem melzsze fekvő Táborjokból, a' kik a' mi Né-

pünkhöz barátságot mutattak, és igen betsületesen meg-köszönték, hogy az ő felekezetjeket Khotzimból tisztelségesen el-botsátottuk, sőt el-kisértük. — F. M. L. *Splényi* Ur, Oktob. 29-dikén, minekutánna a' keze alatt lévő Seregből az *Erdődi* Húszárokat az *Ojtozi* Pásufon és Erdélyen által a' Bánátus-felé el-küldötte, a' 2 dik Erdélyi Oláh Regimentet és a' 2 Osztály Székely Húszárokat ugyan azon Pásufon által Erdélybe bé-indította; a' keze alatt valóknak több részével Románba meg érkezett. — Az Orosz Fő-Vezér Gróf *Románzov* még most-is Táborával a' *Prúth*-vizének bal-felől való partján *Tetsordnál* vagyon; egy része pedig Sergének. a' *Prúth*-nak jobb-felől való partján *Luboknál* fekszik Táborban. — Az Orosz Generál Gróf *Soltikov* a' keze alatt lévőkkel, a' *Románzov* Táborának bal-szárnyán, *Orcheynél* szállott-meg; a' mely *Bender* Várároz nem megláza vagyon. Eddig a' Fő-Hadi-Tá-
tástól. (**)

Külső-országgi Tudósítások.

Lengyelország. — *Varsóból* írják: — „Nem csak az, hogy a' Lengyel Nemes Férfiak minden jöve-elmek' század-részből 8 részt önként a' fel-állít-
ndó hadi-nép számára ajánlottanak; hanem az szfzonyi Nem-is az ő Hazájához való tartozó hű-gét önként kezdette ki-mutatni. A' Dámák min-n (*Smukjokot*) drága kő, gyöngy, arany és ezüst eségeiket önként ezen közönséges haszonra for-ották. Mind a' két Nemen lévő Lengyel Nemes-
nek innepi (*Gála*) köntöse fekete szín; minden

sapi ruhája pedig a' leg-mérsékeltebb edgyügyűséghez léfzen alkalmaztatva : e' pedig tsupa (nemzeti öltezet formáját fogja viselni. Egy Püspök Ur a' közönséges gyűlésben ajánlotta, hogy az ő 450-ezer nyi Lengyel-forint esztendei jövedelméből tsak 50-ezeret fogna a' maga számára meg-tartani, — és 400-ezeret mindég által-fogna engedni ezen Haza közönséges szűkségére — és mindenek e' szerént tse-lekeznek a' magok tehetségek-szerént, a' mint már erről többeket-is láttunk. — *Varsóban*, ezen Ország-gyűlése alkalmatosságával 1048 idegen Gavallérok találtatnak, ezeknek 4000 szolgáik és 1048 Komornyikjaik és Jágereik vagynak ugyan itt jelen. — Valamig az Ország-gyűlése tartatik, egy idegen Követ-nek-is a' Tanátsban meg-jelenni nem szabad. — És Okt. 13-dikán, az Ország-gyűlése alkalmatosságával illyetén ki-nyilatkoztatást nyújtott-bé a' Pruszszus Követ.

„ Felséges Király, és e' méltóságos Gyülekezet közönségesen! *Augustus* hónapnak utolja felé jelentette nekem az Orosz Követ, Gróf *Stakelberg* Ur, hogy a' Tsáfszárénak el-tökélleit szándéka volna Lengyel-orzággal, ugyan ezen Orzágnak 1) javára és bátorságára, 2) a' közönséges ellenségtől való védelmezésére nézve, frigyet kötni. Tudtára adtam azt tüftént az én Uramnak, a' Pruszszus Királynak, és ennek parantsolatja-szerént az említett Követnek illy ki-nyilatkoztatást tettem: Am-bátor a Pruszszus Király ő Felsége szives indulattal vette légyen, ezen hozzá való biztatásában néki tett jelentést; de tsak ugyan el-nem halgathatja azt, hogy ő semmi szűkségét az illyetén frigy-kötésnek, fő-kép-

pen meg-lévén ugy-is minden-felől az efféle szövetség, nem látja. Ha, hogy ugyan csak szükségesnek ítéltetnék Lengyel-ország' kedvéért egy új kötésre lépni; akkor, ő-is meg-ujjittatná azt a' Lengyel és Prufzszus Ország között olly régtől fogva fenn álló frigyet, mivel ő néki szinte annyi közvégyon ezen szomszéd Országoknak javához, valamint más akár-melly Birodalomnak.

Ha a' Lengyel és Orosz-ország között ábrázalt frigyesség Lengyel-ország' határainak megtartására tzelez; nem látja a' Király ezen esetben szükségét a' frigy-kötésnek, mivel az utolsó frigy-kötés ezen végre elegendő-képpen szolgálni fog. Fel-tenni azt ő Felsegek t. i. a' Római Császár és O. Császárné felől nem lehet, hogy ők az ő tulajdon szövetségeseket fel-bontani akarják. A' Királyról kellene tehát efféle ítéletet tenni, és következő-képpen ez ellen szolgálendő szövetséget újra meg-szerzeni. Esméretessé lett a' Királynál, hogy egy darab időtől fogva ollyan hirlelések támadódtak felőle, mint ha a' Prufzszus Király ő Felsege nem jól gondolkodnék Lengyel-ország-felől. De az illetően szándék sem jámborságával meg-nem edgyez, sem Politziájának-méltóságával. Sőt inkább bizonyága a' Királynak Lengyel-ország' nagyobb és bőltsebb része abban, hogy az ő Uralkodásának kezdetétől fogva tellyes vigyázással azon vólt, mint maradjason-meg ezen Orzággal jó barátságban és szomszédságban mind szüntelen? és ha leg-kissebb-is történt-é-meg? a' melyből ő ellene okoskodni lehetne, avagy akármi-is gyanúságot támaszthatna. A' Király

rály tehát el-nem mulathatja ezen szövettségeskedésnek tellyefséggel és tellyes tzéremóniával ellentmondani; ha az ő eslene szerződtenne. Ezen esetben ugy kellene a' Királynak erre az ujj Frigyre tekinteni, mintha az előbbeni, a' Pruszszus és Lengyel-országok közt régtől fogva fenn-álló, 's nagy pompával ki-tsinált edgyesüléseknek és a' jó szomszedságnak el-rontására tzélozna. (*A' többit más-szor.*)

Az Oroszok *Kubánban* már sokra vitték a' magok dolgokat; itt hatalmason mennek elé, és *Krimiában* kemény lábom állanak. *Otzakovnak* tsak a' Vára-falai állanak-még; (de ezek-is sok helyeken rongyoson) fenn; minden meg-éghető része hammuvá változattnak lenni iratik.

BCU Cluj Central University Library Cluj
Rövid jegyzések.

Egy *Temesvári* Levélből azt olvassuk, hogy minekutánna a' Törökök *Méhádiában* még tsak a' köfalakot-is puska-porral el-hányották volna, végképpen ki-költöztenek a' Bánátból, ugy hogy már ott egy Török sints. A' Veterániai Barlangot el-foglalta a' maga keze alatt lévő Népével Májor *Mohovátz*, ki — mint Kapitány — ezelőtt-is ezen barlangban vala Májor *Stáinnal*. — Az ő Felsége Bétsbe jöveteléről, annak okáról és módjáról mindenek külömbb külömbb-féle képpen irnak és beszélnek: Némellyek azt tartják, hogy előbb ő Felsége az egész *Kordont* meg-fogná kerülni, hogy a' Törökök által el-pusztult helyeket meg-tekintse, és annakutánna jöne vissza. Némellyek pedig azt mondják,
hogy

hogy ő Felsége a' maga vissza-jövé útját azért let-
tetné; mert a' Pruszszus Királyt a' Koronára követ-
kező Hertzeggel edgyütt Bétsbe várna — ki a' *Tos-
kánai* Nagy Hertzegnek Leányával kívánna esmer-
kedni s. s. — de ezek mind tsak vásott eszü Politikus
költötte hírek lehetnek — mellyekhez tartozik az-is;
a' mi tsak tegnap lépe-bé Bétsbe, hogy t. i. a' Prusz-
szus Udvar az Orosz Udvar ellen hadat izent vól-
na — melyről némelleyek még azt-is merik alattom-
ban süttogni; hogy a' *Kurir* már a' F. Császárhoz-
is le-indult vólna ezen hirrel — és hogy ez egye-
dül tsak arra tzélözna, hogy hamarébbb békelség
légyen — a' mint azt bizonyosnak írják, hogy ha
Dánia a' *Svédekkel* való háboruját nem szünteti,
Anglia és *Pruszszia*-országok a' *Svédet* óltalmazni
fogják, a' mint már ezt a' két Udvar Követjei Dá-
niának tudtára adták. — Azon hir, hogy a' Prusz-
szus katonák már Lengyel-ország-felé útban vagy-
nak *Varsót* nagyon meg-rettentette; azonban a' Berli-
ni Levelekből tsak azt tudjuk, hogy 3 Vezérség alatt
készen állanak fegyverben; de még meg-nem moz-
dúltanak. A' F. Császár a' Pétervárad Komendáns
Generálm. *Schmiedfeld* Urat *Feldmarsallájdíndntnak*
tette. Az első Pattantyus Sereg Obelierét *G. Thurnt*
pedig, ugyan az ágyuzó Seregnél Generálmájorrá.

A' *Káránsebesi* Tudósítálok igen keservesen pa-
naszolkodnak. Ezen Vároft talpig le-égette az ellen-
ség, sőt a' kö-falakot-is, mellyeket a' tűz meg-nem
emélzthetett, mesterséggel röntötták-le. Mind a' két
Katholikum Templom Tornyait le-dölytették; a'
rezit és harangjait el-vitték — a' Templomoknak
pedig Istáló helyet kell vala szolgálni. A' nagy
Oltáron lévő feszületet egy abrakos tarisznyára
akasztották, és egy közüllünk le-vágot Vafas kato-
nának testét melléje tették. Midön a' miéink ide
vissza-érkeztenek még fok hólt katonáinknak teste-
ket kapták imitt amott részenként: a' kúta-is mind
hólt-testekkel valának bé-hányva. Kétség-kivül
másutt-is illyeten formalog tselekedtenek.

A' N. M. Királyi Test-örzők' Sergebéli Májor Gr.

Testic.

Testetits a' Gréfen Húszár-Sergénél Obestlájdinántá lett. — Ugyan ezen Nemes Seregbéli Kapitány *Soki* Ur pedig; ki moston az ő Felsége Tábori Gazdaságára vigyáz, Májorra lett. — A' Móldovában és Oláh-országban volt ágyuzások miatt a' Medvék és Farkasok mind Erdélybe *retirálták* magokat; úgy, hogy a' mint az onnan vett Levelekből értjük, a' határ-szél-felől való részeken tsördával kezdettenek járni — és a' mi leg-nagyobb fejer farkasokat is láttanak már itten. A' télen a' farkasaktól, a' tavaszszal pedig a' Medvéktől itt egy kiss alkalmatlanság fog lenni. — *Kolosvárról* egy ezen hón. 6-dikán magától az *Archivum'* Tisztviselő Uraitól azt az izenetet vettük, hogy az Ujságokat *Kolosvárra* és ne Szebenbe útalítsuk, mert az *Archivum* itten vagyon a' maga Tisztviselőivel — tehát az ez előtt irt Tudósítást nem tudjuk igazé vagy nem.

Nemes Haza! tiszteletre méltó Közönség!

Ez-előtt két esztendővel szándékozott T. *Manigay* Ur Pofonyból, olly (Journálok) Hónap-Leveleket közre botsítani, mellyek minden-féle hasznos Tudományokat magokban foglaljanak. Mind azok, valakik kívánniak Hazájok' boldogulását 's nyelvek' virágzását, szivesen sajnálták, hogy ez a' nemes szándék, mellyet előre való fizetéssel lokan segéllettek, tökéletességre nem mehett. —

Hogy a' Haza' kívánságának e' részben is elég tételsék, mi alább irtak, kik már *Weber Simon Péter* Ur által, ezen Királyi Városban Könyv-nyomtató műhelyt állittattunk-fel, szándékozunk, azt, a' mit T. *Manigay* Ur más nagyobb tisztségre lett emeltetése miatt félbe szakasztani kéntelenített, tökéletességre vinni, 's a' Felséges Ts. és K. Kegyelmes engedelem mellett ezen Tzim alatt: *Midenes Gyűjtemény*, hogy ha elegendő Olvasókat találándunk, minden tizenöt napban, három árkosókat közre botsítani. A' leg-nevezetesebb történeteken, változókon 's gazdaságra tartozó dolgokon kívül, magában fog ez a' *Gyűjtemény* foglalni minden szép találmányo-
kat,

kat, mellyek az elmének ékeítésére 's közönségesen a' Hazának hasznára szolgálhatnak. Azok a' hasznos Könyvek, mellyek vagy a' Hazában, vagy másutt jönnek világságra, hirül adattatnak ebben, az azokban bé-foglaltatott dolgoknak rövid Summájával. A' holtakról sem felejtkezünk el, hanem a' mely Nemes Hazafiak, a' Tudományoknak előbb mozdítóji voltak, azoknak életeknek rövid leírása hógyna velünk közöltettetik, érdemlett ditsérekkel edgyütt e' Gyűjteményben bé-iktattatuk. —

Fél-éztendeig való ára ezen hasznos Gyűjteménynek itt helyben, és a' körül belől lévő helységekben a' hová Posta nélkül ki-vitettethetik lészen 2 R. fl. és 30 kr. a' kik pedig Postán kívánják magokhoz vitetni, azoknak 4 R. forintokban fog kerülni. De ha számos Előre-fizetők találhatók, mis a' jövő éztendőben, ha csak lehetséges lesz, az arrát 3 forintra fogjuk szállítani, 's többet helyettesen mintsem a' mennyit ígérünk, minden Nemes Hazafiakkal meg-fogjuk azt esmértetni, hogy a' Hazának használni kívánó szives szándék az, melly ezt a' munkát velünk el-kézdette. Ily tőzéből indulván el, nagy reménységiünk vagyon a' felől, hogy Hazánknak kedves Tudótsai lok jeles jegyzetükkel 's tapasztalásaikkal, közönségesen pedig minden érdemes és tiszteletes Hazafiak előre-fizetése ezen igyekezetünket fel-fegélleni méltoztatni fogják. Tsak arra kérjük azokat, a' kik ezen Gyűjteményt olvasni kívánnyák, hogy a' fél-éztendőre való elő-fizetést vagy Postán, vagy más bizonyos alkalmatosság által, leg-főbb Karátsonig hozzánk küldeni méltoztassanak, a' kik-is vagyunk

a' Tiszteletre méltó Közönségnek

Komáromban 6. Novemb. 1788.

alázatos Szolgái

Perlaki Dávid,

Pétezi Jofef,

Mindszenti Sámuel.